

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Фізкультурно-спортивна реабілітація»
Факультет	Здоров'я, фізичної культури і спорту
Кафедра	Теорії і методики фізичного виховання та адаптивної фізичної культури
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська
Викладач	к. фіз. вих., доц. Сотник Жанна Григорівна
Контактна інформація	sotnyk.zhanna@megu.edu.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» входить до обов'язкових компонентів освітньої програми «Фізкультурно-спортивна реабілітація» спеціальності 017 Фізична культура і спорт першого (бакалаврського) рівня, яка викладається однією із перших у вищому навчальному закладі.</p> <p>Концепція курсу «Вступ до спеціальності» полягає у системному викладі матеріалу, який дозволяє сформувати у здобувачів вищої освіти знання та уявлення про сферу своєї майбутньої професійної діяльності та про професії фахівців галузі фізичної культури та спорту, а також уміння і навички з науково-дослідної роботи зі спеціальності.</p> <p>Загальний обсяг курсу для здобувачів денної форми навчання складає 90 годин, з яких 20 годин відводиться на лекції, 10 годин на практичні заняття і 60 годин на самостійне вивчення матеріалу. Форма контролю знань є семестровий залік.</p>
Мета та цілі	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у системному викладі матеріалу, який дозволяє сформувати у здобувачів вищої освіти знання та уявлення про сферу своєї майбутньої професійної діяльності та про професії фахівців галузі фізичної культури і спорту, а також уміння і навички з науково-дослідної роботи зі спеціальності.</p> <p>Завдання :</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформувати знання про соціальну сутність фізичної культури і спорту, про історичні аспекти становлення та розвитку фізичної культури в світі та в Україні; – отримати уявлення про стан міжнародного спортивного руху на сучасному етапі, особливості діяльності міжнародних спортивних об'єднань різних типів; – володіти навичками аналізу сучасних процесів розвитку фізичної культури і спорту; – володіти основами галузевої термінології; – ознайомити з програмно-нормативними документами, що регулюють діяльність

	<p>в галузі фізичної культури та в сфері вищої освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> – сформулювати знання про систему фізичної культури в Україні; – ознайомити з сучасною системою кадрового забезпечення сфери фізичної культури: порядок підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та використання спеціалістів; – ознайомити з особливостями роботи тренера-викладача з виду спорту; – ознайомити зі змістом навчального плану освітньої програми «Фізична культура і спорт», формами організації навчального процесу на факультеті здоров'я, фізичної культури і спорту, структурою вищого навчального закладу, правами та обов'язками студентів; – володіти основами науково-дослідної та методичної роботи, сформулювати уміння орієнтуватись в спеціальній науково-педагогічній літературі; – володіти основами самостійної роботи, методикою збору і опрацювання різноманітної інформації, ознайомити з вимогами до оформлення індивідуального навчально-дослідного завдання.
<p>Результати навчання</p>	<p>Опанувавши дисципліну «Вступ до спеціальності», здобувачі вищої освіти повинні мати такі програми результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем; – спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; – аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства; – використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. <p>Після опанування основних положень дисципліни «Вступ до спеціальності» здобувачі повинні знати: визначення базових понять предмету «Вступ до спеціальності»; історичні етапи розвитку фізичної культури як суспільного явища; галузеву термінологію; фізкультурно-спортивний рух в Україні та за кордоном; організаційні засади, структуру і матеріальну основу розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; професійну діяльність фахівців фізичної культури і спорт; систему кадрового забезпечення галузі; організацію навчального процесу у ЗВО; основи науково-дослідної роботи; особливості навчання; історію розвитку і становлення Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» і факультету здоров'я, фізичної культури і спорту.</p> <p>вміти: використовувати отримані знання у процесі навчання; аналізувати історичні етапи становлення фізичної культури і спорту в Україні, області, Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»; користуватися вихідними термінологічними поняттями під час проходження навчальних дисциплін, які передбачені освітньо-професійною програмою; виявляти здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації з різних джерел та формулювання логічних висновків; сформулювати тези і представити доповідь.</p> <p>Soft skills: Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію; діяти відповідально.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Базові знання загальної середньої освіти.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності			
Тема 1. Характеристика навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»	«Вступ до спеціальності» як навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет вивчення і викладання. Основний зміст і структура навчального предмету. Фізична культура як суспільне явище. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Фізичне виховання як педагогічна система фізичного удосконалення людини. Спорт як органічна частина фізичної культури і спорту. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури та спорту. Функції фізичної культури та спорту. Сфери впровадження фізичної культури та спорту. Основні показники стану розвитку фізичної культури та спорту в державі, регіоні чи організації.	Дидактичне тестування; презентація основних положень за темою	6
Тема 2. Галузева термінологія	З історії зародження та розвитку термінології спорту. Термінологічні запозичення з іноземних мов у сфері фізичної культури та спорту. Сучасні проблеми української спортивної термінологіки. Поняття про термінологію, термін. Значення термінології. Вимоги до термінології. Правила утворення термінів. Основні термінологічні поняття галузі. Правила і форми запису вправ.	Дидактичне тестування; оцінювання словника основних термінів	8
Тема 3. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури і спорту	Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Конституція України. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Визначальні принципи Закону України «Про фізичну культуру і спорт». Основні напрями впровадження фізичної культури. Нормативні вимоги до змісту роботи у різних сферах діяльності: виробничій, соціально-побутовій, навчально-виховній, серед інвалідів, у масовому спорті тощо. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Положення про державні тести і нормативи фізичної підготовленості населення України. Єдина спортивна класифікація України. Положення про Всеукраїнський центр здоров'я населення «Спорт для всіх». Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх і професійно-технічних навчальних закладах України. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах.	Анотування основних джерел з теми; дидактичне тестування	6
Тема 4. Система фізичної культури і спорту в Україні. Організаційні засади, структура та матеріально-	Фізична культура як соціальна система суспільства. Понятійний апарат теорії управління (система, соціальна система, структура, управління, організація тощо). Державні, регіональні, муніципальні органи координації і управління сферою фізичної культури та спорту. Громадські органи управління фізичною культурою і спортом.	Дидактичне тестування; презентація основних положень за темою	

технічна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні	Первинні фізкультурні осередки. Національні спортивні федерації. Національний олімпійський комітет України. Фізкультурно-спортивні товариства. Українська студентська спортивна спілка. Спортивні школи як складова системи фізичної культури і спорту. Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.		8
--	---	--	---

Змістовий модуль 2. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі фізичної культури і спорту

Тема 5. Система кадрового забезпечення галузі	Структура системи освіти в Україні. Система навчальних закладів України. Ступенева підготовка фахівців. Види діяльності які здійснюють вищі навчальні заклади. Органи державного управління освітою. Зовнішнє управління вищим навчальним закладом. Внутрішнє управління вищим навчальним закладом. Нормативні документи, що регулюють діяльність вищих навчальних закладів. Акредитація вищих навчальних закладів. Підготовка наукових кадрів. Використання кадрових ресурсів.	Дидактичне тестування; презентація основних положень за темою	6
Тема 6. Професійна діяльність фахівців фізичної культури і спорту	Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Професійно важливі знання, уміння і практичні навички, якими повинен володіти здобувач вищого навчального закладу спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Професійна діяльність керівника фізичної культури та спорту, викладача фізичного виховання, тренера з виду спорту. Професійні характеристики фахівців фізичної культури і спорту. Професійно значущі якості: вимогливість, оптимістичність, толерантність, рішучість, спостережливість. Загально-професійні моральні якості: принциповість, самокритичність, наполегливість, чесність, енергійність, обов'язковість (особистий приклад). Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури (керівника фізичної підготовки, фахівця з фізкультурно-спортивної реабілітації, тренера-викладача). Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Організація тренувального процесу. Підготовка спортсмена до змагань.	Дидактичне тестування; презентація основних положень за темою	6
Тема 7. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах	Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі. Основні види самостійної роботи. Форми і методи контролю. Освітня професійна програма «Фізична культура і спорт».	Дидактичне тестування; презентація основних положень за темою	6

<p>Тема 8. Основи науково-дослідної роботи</p>	<p>Загальні принципи наукової творчості. Загальна схема наукового дослідження та організація творчої діяльності. Педагогічний експеримент. Основні методи наукового дослідження у сфері фізичної культури та спорту. Методи збору даних. Методи аналізу та інтерпретації результатів наукових досліджень. Програма наукових досліджень. Робота над статтями та доповідями. Вимоги до оформлення результатів наукових досліджень у фізичній культурі та спорту. Послідовність виконання індивідуального науково-дослідного завдання.</p>	<p>Дидактичне тестування; тези</p>	<p>8</p>
<p>Тема 9. Навчання і побут здобувачів вищого навчального закладу</p>	<p>Українське законодавство про права і обов'язки студента вищого навчального закладу. Обов'язки старости групи. Типові правила внутрішнього розпорядку у вищих навчальних закладах. Організація виховного процесу у вищому навчальному закладі. Громадські організації студентів. Студентські громадські (самодіяльні) організації, їх структура і зміст роботи з формування суспільно-педагогічної активності своїх членів. Куратори навчальних груп, їх роль в організації студентського колективу. Побут студентів та його організація. Активний відпочинок студентів.</p>	<p>Дидактичне тестування; презентація основних положень за темою</p>	<p>6</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Герцик М. С., Вацеба О. М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт». Львів. 2001. 46 с.
2. Дикий Б. В. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання і спорт». Львів. 2020. 160 с.
3. Мосейчук Ю. Ю., Байдюк М. Ю. Середня освіта. Фізична культура. Вступ до спеціальності. Чернівці. 2019. 139 с.
4. Оніщук Л. М., Остапов А. В. Вступ до спеціальності. Фізична культура і спорт. Конспект лекцій. Полтава. 2020. 146 с.
5. Черненко С. О., Олійник О. М., Сорокін Ю. С. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання і спорт». 2019. 128 с.

Додаткова

1. Булгаков О. І., Жуковський Є. І. Лекційний курс з дисципліни «Фізичне виховання у закладах вищої освіти». Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка. 2022. 50 с.
2. Гасюк І. Л. Державне управління якістю діяльності та розвитком фізичної культури і спорту: процесуальне моделювання. [Університетські наукові записки](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2011_1_60). 2011. № 1. С. 363-371. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2011_1_60
3. Грибан Г. П. Управління у сфері фізичної культури і спорту. Житомир: Вид-во «Рута». 2022. 124 с.
4. Іваній І. В. Фізична культура особистості фахівця фізичного виховання і спорту. 2023. 128 с.
5. Максименко Л. М. Робочий зошит із курсу «Вступ до спеціальності» (для дистанційного навчання студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2022. 38 с.
6. Марюнда І. І., Шкірта М. І. Робоча програма «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 – Освіта/педагогіка, спеціальності: 017 Фізична культура і спорт, освітньої програми Фізична культура і спорт. Ужгород. 2022. 14 с.
7. Марченко С. І. Вступ до спеціальностей галузі «Фізична культура і спорт». *«Вчитель – Журнал у журналі «Теорія та методика фізичного виховання»*. ТМФВ. № 4. 2011. С. 27-33.
8. Момот О. О., Шаповал Е. С., Зайцева Ю. В., Новік С. М. Словник термінів та понять зі

- спортивних дисциплін. Полтава. 2019. 148 с.
9. Осадчий Н. В. «Вступ до спеціальності» галузі фізичне виховання і спорт як навчальна дисципліна. Режим доступу: <https://nikosad34.blogspot.com/2019/03/1.html>
  10. Осадчий Н. В. Історія розвитку термінології спорту. Режим доступу: <https://nikosad34.blogspot.com/2019/03/2.html>
  11. Рибалко Л. М., Оніщук Л. М. Підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до самостійної організації навчально-тренувального процесу. Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції: монографія [Електронне видання] / кол. авт; за заг. ред. проф. Н. П. Волкової. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. С. 276-289.
  12. Рибалко П. Ф., Хоменко С. В., Хоменко О. С. Особливості та перспективи розвитку сфери фізичного виховання. Суми: 2018. 146 с.
  13. Сотник Ж. Г. Застосування штучного інтелекту у спорті. Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 липня – 11 серпня 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 272-274/
  14. Сотник Ж. Г. Грантова діяльність в галузі фізичної культури і спорту. Як отримати грант? Поради для написання успішної заявки на грант : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 квітня – 9 червня 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 60-64.
  15. Сотник Ж. Дитячо-юнацькі спортивні школи для дітей з інвалідністю. Історія фізичної культури і спорту народів Європи [текст]: зб. тез доп. VII Міжнар. наук. конгр. іст. фіз. культ. (12–13 верес. 2024 р.) / укладачі: А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2024. С. 28-29.
  16. Сотник Ж. Г. Фізкультурно-спортивна реабілітація у фітнес-центрах. Інноваційні методи фізичного розвитку : збірник есе програми авторського курсу. 7 жовтня – 17 листопада 2024 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 7-10.
  17. Сотник Ж., Леськів-Бондарчук Г., Кравчук Я. Підготовка фахівців фізичної культури і спорту до здійснення оздоровчої роботи з людьми старшого і похилого віку. Фізична активність і якість життя людини [текст]: зб. тез доп. VIII Міжнар. наук.-практ. Конф. (13– 14 черв. 2024 р.) / укладачі: А. В. Цьось, С. Я. Індика. – Луцьк: Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2024. С. 27-28.
  18. Сотник Ж., Коваль В. Підготовка здобувачів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» до проведення спортивно-оздоровчої роботи з особами, які мають інвалідність. Фітнес, харчування та активне довголіття: прогн. IV Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (28 березня 2024 р.). Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки. 2024. С. 48-49.
  19. Сотник Ж., Кравчук Я., Вовнянко І. Формування професійних компетентностей бакалаврів фізичної культури і спорту до проведення спортивно-оздоровчої роботи та фізкультурно-спортивної реабілітації. Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (10–11 травня 2024 року, м. Львів)/ за заг. ред. Л. Чеховської. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2024.
  20. Сотник Ж. Г., Ковальчук М. О., Романова В. І. Підготовка фахівців галузі фізичної культури і спорту за кордоном. Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи : матеріали XI Всеукр.наук.-практ. онлайн-конф., м. Київ, 12 грудня 2024 р. Київ : Київський столичний ун-т ім. Б.Грінченка, 2024. С. 34-37.
  21. Черненко С. О., Олійник О. М., Долинний Ю. О., Пастушкова Н. А. Фізичне виховання і спорт: основи наукових досліджень. 2020. 115 с.
  22. Шевчук О. Р. Механізми державного регулювання фізичної культури й спорту в Україні. Дисертація на здоб. канд. наук з держ. управління. Харків. 2019. 202 с.
  23. Шинкарук О. А. Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра». 2017. 38 с.
  24. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті [Електронний ресурс]. 3-є видан., стереотип. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 280 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>

3. Про затвердження Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 85 «Спортивна діяльність». Наказ Міністерства молоді та спорту України від 28.10.2016 № 4080. Режим доступу:
4. Про затвердження Положення про дитячу юнацьку-спорту школу. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF#Text>;
5. Факультет Здоров'я фізичної культури і спорту МЕГУ Запрошує на навчання. Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=d121mEJD5A0>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Тема 1-4)	28
Змістовий модуль 2 (Тема 5-9)	32
Підсумковий контроль (залік)	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни